

‘Het belangrijkste instrument ben je zelf’

Onderzoek Vakmanschap Jeugdprofessionals geeft inzicht in professionaliseringsbehoeften

Jeugdprofessionals zijn vaak solistisch met hun vak bezig. Het jeugdveld kent veel verschillende functies, organisaties en taken. Tegelijk werkt iedereen aan hetzelfde doel: een gezonde, veilige en kansrijke jeugd voor ieder kind en gezin. Om dit werk goed te kunnen doen in de complexe maatschappij van nu, is het continu ontwikkelen en versterken van vakmanschap essentieel.

Wat verstaan jeugdprofessionals onder vakmanschap en wat en wie hebben ze nodig om dit te versterken? Om hier inzicht in te krijgen heeft het Nederlands Jeugdinstituut (Nji) ruim 40 jeugdprofessionals geïnterviewd zoals jongerenwerkers, jeugd- en gezinsprofessionals, beleidsmedewerkers en een jeugdrechter.

Inzichten

De interviews hebben een schat aan inzichten opgeleverd, geordend in een model.

Er kan onderscheid gemaakt worden tussen inhoud en ontwikkeling, waarbij inhoud gaat over de inhoudelijke kennis en kunde die professionals nodig hebben om hun werk goed te kunnen doen, en ontwikkeling gaat over de professional zelf.

Elementen van vakmanschap

Belangrijkste conclusies - wat valt op?

Ondanks de verschillen in functies en organisaties waarin de geïnterviewden werken, is er een rode draad: jeugdprofessionals ervaren hun werk als verantwoordelijk, solistisch en vaak ook als complex.

Samenwerkingsopgaven: een uitdaging

Samenwerken met anderen binnen en buiten de organisatie is belangrijk; dat wordt alom gedeeld. Knelpunten in de samenwerking ontstaan vaak door het werken vanuit verschillende perspectieven. Als je de context van de ander niet kent, kan dat de samenwerking frustreren. Het is essentieel om elkaars taal, dilemma's en werkwijze te (leren) begrijpen en elkaar te ontmoeten. Tijd nemen om te reflecteren op de samenwerking wordt weinig of niet gedaan.

“We moeten veel meer in elkaars keuken kijken. Wat kunnen we van elkaar verwachten? En dat ook veel meer uitspreken naar elkaar.” – Praktijkbegeleider

Persoonlijke opgaven centraal

Als professionals het hebben over wat zij nodig hebben zitten de meeste leer- en ontwikkelvragen in de hoek van de persoonlijke opgaven. ‘Hoe zorg ik dat ik af en toe stil sta en van een afstand kijk of ik het goede doe? Hoe zorg ik dat ik krijg wat ik nodig heb om mijn werk goed te kunnen doen?’

“Het belangrijkste instrument ben je zelf. Als je niet stilstaat bij wat doet deze casus met mij, dan loop je op een gegeven moment vast.” – Jeugdbeschermer

Positief leerklimaat én randvoorwaarden zijn belangrijk

Leren en ontwikkelen, dat kun je niet alleen. Het stimuleren van leren, reflecteren en ontwikkelen vanuit management en organisatie is net zo belangrijk als randvoorwaarden zoals tijd en middelen. Waardering voor en vertrouwen in professionals is essentieel voor een positief leer- en ontwikkelklimaat.

Werken vanuit het hart

Jeugdprofessionals zijn gedreven en werken, zonder uitzondering, vanuit het hart. Kinderen met wie het beter gaat of die met plezier nieuwe dingen leren, ouders of collega's die stappen zetten; 'kleine succesjes' behalen, daar doen ze het voor.

“De kinderen zijn de reden waarom ik hier ben komen werken en waarvoor ik hier nog steeds ben. Dat je een plek kunt bieden waar ze zichzelf kunnen zijn.” – Kinderwerker

Leren door te doen, samen met anderen, en leren door stil te staan

Leren door (veel) vliegrepen te maken, door kennis toe te passen, door te leren van eigen fouten of successen. Een goede professional word je ná je opleiding; pas in de praktijk krijg je te maken met de complexiteit en realiteit van het vak. Daarnaast is sparren met collega's belangrijk; ze zoeken elkaar dan ook vaak op. Professionals bevragen hun ervaren collega's graag; ze willen graag in duo's werken om van elkaar te leren. De behoefte aan reflectie is enorm. Vragen als: 'waarom doe ik de dingen zoals ik ze doe en doe ik ze goed?' zijn essentieel bij het leren en ontwikkelen. Intervisie als vorm van reflectie wordt gewaardeerd, maar professionals zijn niet tevreden over de uitvoering.

> Meer weten?

De resultaten uit dit onderzoek worden op verschillende manieren gedeeld. Kijk op <https://www.nji.nl/Kennis/Dossier/professionalisering> voor meer informatie. De opgedane kennis draagt bij aan de opbouw van het Samenwerkingsplatform Vakmanschap.

Samenwerkingsplatform
Vakmanschap
Jeugdprofessionals

Samenwerkingsplatform Vakmanschap

Het platform volgt, stimuleert en faciliteert ontmoeting, kennisuitwisseling en -toepassing met en door professionals in het jeugdveld. Tussen collega's en organisaties, over functies en vakdisciplines heen. Centraal staat: van elkaar leren en samen steeds beter worden. Zodat professionals de best passende zorg voor kinderen en jongeren kunnen bieden.